

**Horst Klusch... o viață dedicată
pasiunilor...amintirilor...idealurilor...cărților...obiectelor**
(n.12 mai 1927- dec.16 decembrie 2014, Sibiu)

Karla Bianca ROȘCA*

Oamenii sunt cufere. Unii se deschid ușor și nu lasă loc de mister ori mirare între ei și cei din jur, unii se închid cu șapte lacăte și este din cale afară de greu de aflat ce zace-n sufletul lor, unii sunt colorați în culorile curcubeului, unii în alb și negru în același timp. Unii adăpostesc grozave comori, în vreme ce alții sunt, pur și simplu, de negăsit. Mai sunt și unii goi pe dinăuntru, cufere triste care adună praf și așteaptă vremuri mai bune.

Horst Klusch a fost un alt tip de cufăr, acela în care am văzut de fiecare dată *sclipire în ochi*, atunci când vorbea despre acel ceva ce îi plăcea foarte mult. Abia putea fi oprit atunci când se pornea să povestească despre ce mai face, despre evenimente și povești legate de pasiunea lui, despre colecție, despre cât de mult a muncit ca să ajungă să fie mândru, mulțumit și apreciat de ceea ce a făcut. Și dacă aveai răgaz îți explica cu răbdare tot ce a aflat el în decenii de cercetare și tot ce a învățat prin experimente, muncă și atenție la detalii.

Cine a fost Horst Ernst Klusch și de unde pasiunea pentru cultura și arta populară tradițională a sașilor transilvăneni? S-a născut la 12 mai 1927 la Sibiu într-o familie de intelectuali sași. În anii 1948-1950 este unic învățător la clasele I-IV de limba germană în localitatea Reciu, județul Alba, 1951-1958 inspector școlar la Sebeș – Alba, 1958-1971, director la Școala generală nr. 3 din Sibiu, iar în anii 1971-1987, inspector cu probleme de muzee la Comitetul județean de Cultură din județul Sibiu.

Primul impuls, „contaminarea”- cum îi plăcea lui să spună – s-a produs admirând colecțiile unui renumit etnograf sas- preotul Ludwig Klaster din Gârbova. Preferința pentru ceramică i-a fost *stimulată* în mare măsură de dr. Klaus Gundhardt, un apreciat colecționar din Sibiu. În acei ani Horst Klusch a pus temelia colecției sale impresionante de ceramică, peste 600 de obiecte, care este pusă astăzi la dispoziția cercetării științifice, fiind reprezentativă pentru dezvoltarea olăritului artistic din Transilvania. Dar Horst Klusch nu s-a mulțumit numai cu colecționarea ceramicii, deține o impresionantă colecție de pipe de spumă de mare, sfeșnice, mobilier, piese de alamă, obiecte de uz gospodăresc din cupru, fiare de călcat, sticlă, icoane pe sticlă, aparate de fotografiat care a fost valorificată în expoziția *Strădaniile colecționarului*, organizată în anul 2013 la Casa Artelor. Pe lângă acestea posedă o documentație foto de peste 6000 de imagini și clișee pe sticlă, o colecție model privind ceramica decorativă și nu în ultimul rând, poate cea mai bogată bibliotecă de specialitate. Succesul colecției sale se datorează și aparatului de fotografiat care l-a însoțit în toate deplasările înlesnindu-i obținerea unor imagini cu obiectele ce nu puteau fi cumpărate. Pentru a-și depăși statutul de simplu colecționar, de proprietar al unor obiecte cu valoare patrimonială, Horst Klusch a înființat în anul 1966 - *Cercul de colecționari ceramiști din Sibiu* prin care a inițiat și prima ediție a Târgului olarilor din Sibiu (1968).

În anul 2000 a exportat ideea târgului olarilor în Austria, plecând cu 30 de olari din România la Klagenfurt. De asemenea a fost invitat în calitate sa de specialist, să conducă cursuri de pictare a ceramicii la Zell an der Pram, în Austria Superioară.

În anul 1968, după un an de la înființare, a devenit membru al Cercului de Cercetare a Ceramicii Europene, cu sediul la Regensburg – cel mai eficient cerc de investigare a olăritului (a participat la peste 30 de simpozioane internaționale, din care două le-a organizat la Sibiu în anii 1980 și 2006).

Horst Klusch a fost inițiatorul „Târgului olarilor sud german din Diessen am Ammersee” (Germania) 1980, inițiatorul Târgului olarilor din Klagenfurt, 2000, (Austria), Membru fondator al Clubului economic româno-german din Transilvania, Membru fondator și membru al curatorului Fundației Brukenthal. Concepe și organizează Muzeul sătesc din Cisnădioara (1971) și Muzeul de istoria țesutului din Cisnădie (1973). Redactor-șef adjunct la revista „Studii și comunicări de etnologie”

---

*muzeograf, Complexul Național Muzeal ASTRA; e-mail: karla.rosca@muzeulastra.com

din Sibiu (din 1995), Redactor al revistei „Convergențe transilvane” (din care au apărut până în 2006, 15 volume). Colaborator la revistele „Forschungen zur Volks- und Landeskunde”, „Transilvania”, „Revista de etnografie și folclor”, „Keramik” (R.F.G.), autor al mai multor studii despre ceramica populară, podoabe de aur și port popular din Transilvania, expert din anul 2004 al Ministerului Culturii și Cultelor în probleme de etnografie săsească. Horst Klusch nu a fost numai un cercetător de talie internațională, a fost un inventator, deține un brevet de invenție din anul 2009, referitor la un dispozitiv termic de fixare a straturilor suprapuse de zăpadă, în vederea prevenirii avalanșelor.

În anul 2007 președintele „Fundației Sașilor Transilvăneni” din München, Christian Habermann i-a decernat premiul *Hans – Christian și dr. Beatrix Habermann pentru întreaga activitate științifică și de salvare a patrimoniului etnic al sașilor din Transilvania*, iar în septembrie 2013 primește titlul de *Cetățean de onoare al municipiului Sibiu*.

Exeget al ceramicii tradiționale vechi transilvănene și colecționar, timp de cinci decenii, Horst Klusch a fost unul din cei mai avizați autori de studii despre frumusețea și valoarea acestui eșantion al artei populare din Transilvania și un exemplu pentru generațiile de cercetători tineri care lucrează în muzeele din țară, un model pentru colecționari și o instanță de control pentru olarii din România.

Eu cred că fiecare colecție are viața ei proprie: viața pieselor care o compun și a celui care a întemeiat-o. Pasiunea de a colecționa naște oameni cu suflete mari, ale căror tărmuri spirituale sunt fără margini. Aceasta explică de ce, de-a lungul veacurilor, ei au descoperit, au cercetat, au conservat și au păstrat cu sfințenie lângă inima minții lor obiectele de artă, prelungindu-le astfel viața mai întâi în sufletele lor, în casa devenită cuib sfânt de simțire înaltă, apoi în muzeul transformat din casa în care și-au înșiruit zilele. Horst Klusch a fost un model de colecționar, un om pasionat și tolerat căruia îi plăcea frumosul. Împreună cu soția a sacrificat timp și plăceri pe care alții și le fac cheltuind banii pe lucruri lumești, a renunțat la multe pentru *frumosul* care îți umple sufletul.

Toate aceste reușite au fost posibile, datorită consecvenței, capacității de muncă, rigurozității, exigenței superioare, calităților diplomatice excepționale și dăruirii etnografului și colecționarului Horst Klusch.

Horst Klusch și-a trăit cei 87 de ani până în ultima clipă și a făcut asta alături de colecția sa... Era copilul său, pe care nu a putut să-l părăsească nici atunci când boala i-a invadat universul. S-a stins încet într-o seară de decembrie ...cu seninătate și calm, conștient că și-a făcut datoria de a depune mărturie despre vremurile de altădată.

